

WYKAZ MIEJSCOWOŚCI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, W KTÓRYCH ZDEMONTOWANO POMNIKI RADZIECKICH ŻOŁNIERZY-WYZWOLICIELI

Według stanu na maj 2020 roku

Wykaz zawiera miejscowości, w których zdemontowano pomniki radzieckich żołnierzy-wyzwoleńców w okresie z 2014 r. Od tego czasu strona polska oficjalnie trzyma się pozycji, zgodnie z którą pomniki radzieckich żołnierzy-wyzwolicielei w Polsce, znajdujące się poza cmentarzami wojskowymi, są „symboliczne”, rzekomo nie podpadają pod Umowę międzyrządową między Federacją Rosyjską a Rzeczpospolitą Polską o grobach i miejscach pamięci ofiar wojen i represji z dnia 22 lutego 1994 r., oraz decyzje odnośnie tych pomników rzekomo należą do kompetencji władz miejscowych. Strona rosyjska uważa takie traktowanie wspomnianej Umowy za nieprawidłowe, wyraźnie sprzeczne zarówno z tekstem tego dokumentu, jak i z odpowiednimi przepisami Traktatu między Federacją Rosyjską a Rzeczpospolitą Polską o przyjaznej i dobrosąsiedzkiej współpracy z dnia 22 maja 1992 r.

Więc demontaż pomników radzieckich żołnierzy-wyzwolicielei w Polsce, który odbywa się bez uzgodnienia ze stroną rosyjską, niezależnie od jego usprawiedliwień, jest sprzeczny z prawem i narusza zobowiązania państwa polskiego, wynikające z powyższych umów rosyjsko-polskich.

W 2017 roku w Polsce wniesiono poprawki do ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego (tzw. ustawa dekomunizacyjna), przewidujące usunięcie z przestrzeni publicznej w terminie do 31 marca 2018 r. wszystkich znajdujących się poza miejscami spoczynku pomników, „które propagują ustrój totalitarny”, w tym komunizm, do których polskie władze zaliczają również pomniki żołnierzy radzieckich.

Wszystkie pomniki, wskazane w rozdziale II podanego niżej wykazu, są w wykazie pomników radzieckich w Polsce, który sporządzono w ramach realizacji przez strony wspomnianej Umowy z 1994 r. i podpisano w dniu 22 kwietnia 1997 r. przez Sekretarza Generalnego Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej A.Przewoźnika i Naczelnika Wydziału historycznie-memoriałowego przy Ambasadzie Federacji Rosyjskiej w Rzeczypospolitej Polskiej W.Makowskiego.

I. WYKAZ MIEJSCOWOŚCI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, W KTÓRYCH ZDEMONTOWANO POMNIKI NA CMENARZACH RADZIECKICH ŻOŁNIERZY

Cybinka, woj. lubuskie

- 1.W 2016 r. na cmentarzu oficerów radzieckich zdemontowano tablicę pamiątkową z awersem medalu „Za zwycięstwo nad Niemcami w Wielkiej Wojnie Ojczyźnianej 1941–1945”

Trzcianka, woj. wielkopolskie

- 2.We wrześniu 2017 r. zdemontowano mauzoleum na zbiorowej mogile żołnierzy Armii Czerwonej.

Pogorzelice, woj. pomorskie

3.W grudniu 2018 r. zlikwidowano obelisk na zbiorowej mogile żołnierzy radzieckich i polskich.

I. WYKAZ MIEJSCOWOŚCI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, W KTÓRYCH ZDEMONTOWANO POMNIKI RADZIECKICH ŻOŁNIERZY-WYZWOLICIELI, POŁOŻONE POZA CMENTARZAMI WOJSKOWYMI**DOLNOŚLĄSKIE****Strzegom**

1.W 2018 r. zdemontowano Pomnik Braterstwa Broni przy ul. Kostuszki.

2.W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik ku czci żołnierzy Armii Czerwonej.

Brzeg Dolny

3.W 2018 r. zdemontowano Pomnik żołnierzy radzieckich na placu rynkowym.

Milicz

4.W 2018 r. zdemontowano Pomnik Braterstwa Broni na placu Armii Czerwonej.

Uraz

5.W 2018 r. zdemontowano pomnik upamiętniający Armię Czerwoną.

Trzebnica

6.W 2018 r. zdemontowano obelisk upamiętniający bohaterów Armii Czerwonej.

Lubiąż

7.W 2018 r. zdemontowano pomnik upamiętniający żołnierzy radzieckich.

Wodnica

8.W 2018 r. zdemontowano pomnik upamiętniający żołnierzy radzieckich.

Oleśnica

9.W 2018 r. zdemontowano Pomnik Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni.

Legnica

10.W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni.

Żeleźnik

11.W kwietniu 2018 r. zdemontowano Pomnik radzieckich żołnierzy-wyzwolicieli.

KUJAWSKO-POMORSKIE

Ciechocinek

12. W grudniu 2014 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej na placu Gdańskim.

Rojewo

13. W 2015 r. zdemontowano kamień-pomnik ofiar Drugiej Wojny Światowej, oraz poległych żołnierzy Wojska Polskiego i Armii Radzieckiej.

Inowrocław

14. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej i Radziecko-Polskiego Braterstwa Broni.

LUBIELSKIE

Jacnia

15. W 2014 r. zdemontowano pomnik upamiętniający żołnierzy radzieckich.

Kulik

16. W 2015 r. zdemontowano tablicę pamiątkową na budynku szkoły.

Zamość

17. W 2017 r. usunięto symbolikę radziecką z pomnika więźniów, poległych w hitlerowskim obozie koncentracyjnym, przy ul. Śląskiej.

Janów Podlaski

18. W 2018 r. zdemontowano Pomnik żołnierzy 1. Frontu Białoruskiego, którzy polegli w lipcu 1944 r., przy ul. Siedleckiej.

Kodeń

19. W 2018 r. zdemontowano obelisk upamiętniający żołnierzy radzieckich na placu rynkowym.

Szewnia Dolna

20. W 2018 r. zdemontowano tablicę na budynku szkoły upamiętniającą walki w tej miejscowości toczony przez radzieckich i polskich partyzantów.

Długi Kąć

21. W 2018 r. zdemontowano obelisk upamiętniający trzech pilotów, którzy polegli w tym miejscu.

Dubienka

22. W 2018 r. usunięto tablicę pamiątkową z czołgu-pomnika upamiętniającego żołnierzy radzieckich.

Puławy

23. W marcu 2018 r. zdemontowano obelisk upamiętniający żołnierzy Armii Czerwonej.

Łuków

24. W czerwcu 2018 r. zdemontowano Pomnik żołnierzy Armii Czerwonej i żołnierzy polskich.

LUBUSKIE**Nowa Sól**

25. W czerwcu 2015 r. zdemontowano Pomnik Braterstwa Broni Wojska Polskiego i Armii Czerwonej.

Strzelce Krajeńskie

26. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik żołnierzy radzieckich.

Iłowa

27. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Szprotawa, woj. lubuskie

28. W kwietniu 2018 r. zdemontowano Pomnik Braterstwa Broni.

ŁÓDZKIE**Brzeziny**

29. W 2015 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej przy ul. Łódzkiej.

Skierniewice

30. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej przy ul. 22 lipca.

31. W marcu 2018 r. zdemontowano tablicę pamiątkową z Pomnika Wdzięczności Armii Czerwonej przy ul. Sienkiewicza.

Łódź

32. W marcu 2018 r. zdemontowano tablicę upamiętniającą wyzwolenie Łodzi przez jednostki Armii Czerwonej.

Ozorków

33. W 2018 r. zdemontowano tablicę upamiętniającą żołnierzy 1. Armii Pancерnej, którzy polegli w walkach o miasto, przy ul. Wyszyńskiego.

MAŁOPOLSKIE**Limanowa**

34. W lipcu 2014 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Nowy Sącz

35. W lipcu 2015 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Koźmice Wielkie

36. W 2018 r. z obelisku upamiętniającego radzieckiego pilota, który zginął w tej miejscowości, usunięto symbolikę radziecką oraz tablicę pamiątkową.

MAZOWIECKIE**Warszawa**

37. W lutym 2015 r. rada miejska podjęła decyzję o nieprzywróceniu na plac Wileński Pomnika Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni (znanego jako „Czterech Śpiących”) po jego remoncie i zakończeniu budowy nowej linii metra.

38. W październiku 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej w Parku Skaryszewskim.

Chotcza

39. W 2016 r. z pomnika żołnierzy i partyzantów radzieckich usunięto symbolikę radziecką.

Różan

40. W 2018 r. zdemontowano czołg-pomnik upamiętniający żołnierzy radzieckich i polskich przy ul. Warszawskiej.

Stupsk

41. W 2018 r. zdemontowano Pomnik żołnierzy radzieckich blisko szkoły.

OPOLSKIE**Opole**

42. W marcu 2018 r. usunięto napis na tablicy, umocowanej na Pomniku Wdzięczności Armii Czerwonej.

Byczyna

43. W kwietniu 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Biała

44. W 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej na Placu Zamkowym.

Głogówek

45. W 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej w parku miejskim.

Grobniki

46. W 2018 r. z Pomnika poległych żołnierzy radzieckich usunięto tablicę pamiątkową.

Dzbańce

47. W 2018 r. zdemontowano pomnik na miejscu, gdzie polegli dwaj radzieccy czołgiści 5. Korpusu Zmechanizowanego.

PODKARPACKIE**Hyżne**

48. W 2017 r. zdemontowano pomnik upamiętniający partyzantów radzieckich i polskich.

Teodorówka

49. W 2018 r. zdemontowano pomnik upamiętniający żołnierzy radzieckich oraz walki, toczony w okolicach wzgórza nr 534 w okresie Drugiej Wojny Światowej.

Kostków

50. W 2018 r. usunięto tablicę pamiątkową z Pomnika żołnierzy radzieckich.

Zbydniów

51. W 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Braciejowa

52. W 2017 r. usunięto tablicę pamiątkową z obelisku upamiętniającego poległych w tych okolicach żołnierzy Armii Czerwonej oraz Armii Krajowej.

Mielec

53. W listopadzie 2015 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Poległym Żołnierzom Armii Czerwonej i Wojska Polskiego i przeniesiono do muzeum miasta Ruda-Śląska.

Sanok

54. We wrześniu 2016 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Łańcut

55. W grudniu 2016 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Dębica

56. W lutym 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

PODLASKIE**Dubicze Cerkiewne**

57. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej.

POMORSKIE**Pruszcz Gdański**

58. W 2018 r. zdemontowano tablicę pamiątkową z Pomnika Wdzięczności radzieckim żołnierzom-wyzwolicielom.

Gdańsk, Biskupia Góra

59. W 2018 r. zdemontowano tablicę pamiątkową na miejscu stanowiska dowodzenia, z którego w marcu 1945 roku Dwukrotny Bohater Związku Radzieckiego generał Paweł Batow dowodził 65. armią 2. Frontu Białoruskiego walczącą o Danzig (Gdańsk).

Nicponia

60. W 2018 r. zdemontowano Pomnik więźniów radzieckich.

ŚLĄSKIE**Katowice**

61. W 2014 r. Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej na Placu Wolności został przeniesiony na cmentarz żołnierzy Armii Radzieckiej w Katowicach.

Pruchna

62. W 2016 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności żołnierzom radzieckim.

Będzin Grodziec

63. W 2017 r. z Pomnika Wdzięczności Armii Czerwonej zdemontowano symbolikę radziecką i tablicę pamiątkową.

Jaworzno

64. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej.

Dąbrowa Górnicza

65. W 2018 r. zdemontowano Pomnik żołnierzy Armii Czerwonej przy ul. Łaskowej.

66. W 2018 r. zdemontowano Pomnik żołnierzy Armii Radzieckiej pod Tomaszowską Górą.

67. W 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej przy ul. Śwerczyna.

68. W 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej przy al. Wolności.

Piekary Śląskie

69. W 2018 r. z Pomnika Wdzięczności Armii Czerwonej przy ul. Bytomskiej usunięto symbolikę radziecką.

Trzebieślalice

70. W 2018 r. zdemontowano pomnik upamiętniający żołnierzy radzieckich.

Wojtkowice Kościelne

71. W 2018 r. zdemontowano Pomnik radzieckich żołnierzy-wyzwolicieli.

Myszkowice

72. W 2015 r. zdemontowano Pomnik Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni.

Psary

73. W 2015 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Czeladź

74. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej.

Zabrze

75. We wrześniu 2016 r. zdemontowano Pomnik Braterstwa Broni.

ŚWIĘTOKRZYSKIE

Łubnice

76. W 2018 r. usunięto symbolikę radziecką z pomnika upamiętniającego Armię Radziecką.

Stępocice, gm. działoszyce, pow. pińczowski

77. W październiku 2015 r. z pomnika polskich i radzieckich partyzantów zdemontowano symbole radzieckie – sierp i młot, tablicę informacyjną oraz godło Polskiej Republiki Ludowej.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE

Tuszewo

78. W 2015 r. zlikwidowano obelisk upamiętniający żołnierzy radzieckich Drugiej Armii.

Pieniężno, pow. braniewski

79. We wrześniu 2015 r. z pomnika I.D.Czerniachowskiego na miejscu, gdzie on został śmiertelnie zraniony 18 lutego 1945 r., zdemontowano baryelief rosyjskiego dowódcy. Później pomnik został zlikwidowany całkowicie.

Lidzbark Warmiński

80. W lutym 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Reszel

81. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej.

Kisielice

82. W 2018 r. zdemontowano pomnik upamiętniający żołnierzy radzieckich przy ul. Mickiewicza.

WIELKOPOLSKIE

Pleszew

83. W 2015 r. zdemontowano kamień-pomnik upamiętniający czterech czołgistów radzieckich, którzy polegli 24 stycznia 1945 r.

Kramsk

84. W 2017 r. zlikwidowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Gniezno

85. W 2017 r. zlikwidowano tablicę upamiętniającą żołnierzy radzieckich przy ul. Armii Czerwonej

Trzemieszno

86. W marcu 2016 r. zdemontowano z placu centralnego i później przeniesiono na cmentarz miejski Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

Koźmin Wielkopolski

87. W kwietniu 2018 r. zdemontowano obelisk ku czci żołnierzy radzieckich.

Golina

88. W 2018 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej przy ul. Kazimierza Wielkiego.

Sarnice

89. W marcu 2019 r. zdemontowano pomnik na miejscu, gdzie w 1944 r. zginęło trzech zwiadowców Armii Czerwonej, wysadzając się razem z nazistami, którzy ich osaczyli.

Leszno

90. W lutym 2020 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Radzieckiej

Szamotuły

91. W grudniu 2019 r. zlikwidowano pomnik żołnierzy radzieckich.

ZACHODNIO-POMORSKIE**Sławno**

92. W kwietniu 2016 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej na ul. Koszalińskiej.

93. W kwietniu 2018 r. zdemontowano tablicę przy czołgu-pomniku, upamiętniającym żołnierzy radzieckich i polskich. Sam pomnik zlikwidowano w lutym 2019 r.

Goleniów

94. W październiku 2016 zdemontowano pomnik żołnierzy Armii Czerwonej oraz tablicę informacyjną upamiętniającą bohatera czynu sierżanta Sułtanowa przy wyzwoleniu miasta od nazistów.

Runowo

95. W 2018 r. zdemontowano Pomnik bohaterów Armii Czerwonej przy dworcu kolejowym.

Szczecin

96. W listopadzie 2017 r. zdemontowano Pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej.

97. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik żołnierzy Armii Czerwonej.

Stargard

98. W listopadzie 2017 r. zdemontowano Kolumnę Zwycięstwa

Choszczno

99. W marcu 2018 r. zdemontowano Pomnik radzieckich żołnierzy-wyzwolicieli.

Gmina Bobolice

100. W maju 2018 r. zdemontowano obelisk ku czci żołnierzy radzieckich.

Drawsko Pomorskie

101. W 2018 r. na pomniku żołnierzy radzieckich przy ul. Bohaterów Stalingradu zdemontowano symbolikę radziecką.

Banie

102. W 2018 r. zdemontowano obelisk upamiętniający poległych żołnierzy radzieckich.